

Märkning av färdigförpackat bröd

Obligatoriska uppgifter

Färdigförpackat bröd ska märkas med:

- 1 Beteckning
- 2 Ingrediensförteckning; mängddeklaration; allergimärkning
- 3 Näringsvärdesdeklaration – om näringspåstående görs
- 4 Nettokvantitet
- 5 Bästa före-dag
- 6 Namn och adress för tillverkare, förpackare eller säljare

Frivilliga uppgifter

Färdigförpackat bröd får också märkas med t ex:

- 7 Förvaringsanvisning
- 8 Bakningsdag
- 9 Näringspåstående
- 10 Hälsopåstående
- 11 Nyckelhålet
- 12 Näringsvärdesdeklaration – om näringspåstående inte görs
- 13 Ursprung

Uppgifterna 1, 4 och 5 ska kunna ses i samma synfält.

Sammanfattning av de van

Ansvar för att märkningen är rätt

Märkningsreglerna gäller alla som hanterar livsmedel. I första hand är det tillverkaren eller förpackaren och – för importerade/införda livsmedel – importören, som bär ansvaret för märkningen. Men säljaren har det slutliga ansvaret för att varorna är rätt märkta.

Väl synlig märkning

Märkningen av ett livsmedel måste vara väl synlig och lätt att förstå. Märkningen får inte döljas av en prislapp eller vara skriven med för liten text.

Märkningen får inte vilseleda

Märkningen får inte vilseleda eller ge ett felaktigt intryck när det gäller t ex livsmedlets karaktär, sammansättning, datumuppgift, tillverkningsmetod eller ursprung. Påståenden om att livsmedel förebygger, behandlar eller botar sjukdom får inte användas. Förkortningar som kan missförstås får inte användas.

Språk

Märkningen ska vara på svenska. Annat språk får användas om stavningen endast obetydligt skiljer sig från den svenska. Samma regler gäller kvartersbutiker och butiker med utländska specialiteter. Märkningsuppgifter får samtidigt anges på flera språk.

Obligatoriska uppgifter

1 Beteckning

Beteckningen ska ge konsumenten en klar uppfattning om vilket slags livsmedel hon/han köper. Vissa beteckningar är skyddade och får bara användas på varor som uppfyller de särskilda regler som gäller för dessa varor. Andra varor som bara liknar dessa får inte ha sådana skyddade beteckningar. Varumärke får inte ersätta beteckning, men får användas i kombination med en beteckning, t ex ”Kalasknyten – kanelbullar” eller ”Trio – kex med kolaglasyr”.

2 Ingrediensförteckning

Huvudregeln är att alla ingredienser som har använts för att tillverka livsmedlet ska finnas med i ingrediensförteckningen. De ska stå i fallande storleksordning efter den vikt de hade vid tillverkningstillfället.

Som ingredienser räknas också tillsatser. De ska anges med lämpligt funktionsnamn följt av tillsatsens E-nummer och/eller namn. Exempel: ”konserveringsmedel E 211” eller ”konserveringsmedel natriumbensoat”.

Mängddeklaration. Uppgift om mängd av en karaktärgivande ingrediens/kategori av ingredienser är också obligatorisk enligt huvudregeln. Det gäller också ingredienser som ingår i beteckningen. Om t ex fullkorn framhävs i märkningen på produkten ska andelen anges i % vid beteckningen eller i anslutning till ingrediensförteckningen.

Allergimärkning. Konsumenten ska alltid få information om vissa kända allergiframkallande ämnen som ingår i ”allergenlistan” har använts vid tillverkningen av ett livsmedel. Denna information ska ges i anslutning till ingrediensförteckningen.

Upplysningsreglerna

3 Näringsvärdesdeklaration

Näringsvärdesdeklaration måste finnas när näringspåståenden görs på en vara, men får också anges frivilligt. Livsmedel för särskilda näringsändamål, t ex glutenfritt bröd, ska alltid ha näringsvärdesdeklaration. Det finns två varianter av näringsvärdesdeklaration – en med fyra näringsämnen (grupp 1) och en med åtta näringsämnen (grupp 2). Näringsvärdesdeklarationen ska vara samlad på ett ställe och anges i tabellform eller, om utrymmet inte tillåter det, i löpande text. Se även p. 9 och 12.

4 Nettokvantitet

Livsmedel ska märkas med vikt eller volym. Förpackningsmaterialets vikt, vikten av clips, etiketter och liknande får inte räknas med.

5 Bäst före-dag

De flesta livsmedel, däribland bröd, ska vara märkta med **bäst före-dag**. Bäst före-dagen är den dag fram till vilken ett livsmedel som förvarats på lämpligt sätt har kvar de särskilda egenskaper som normalt förknippas med livsmedlet. Datumuppgifterna ska anges med uttrycket ”bäst före” samt dag, månad och år i den ordningen, t ex ”Bäst före 10 08 2009”, ”Bäst före 10 aug 09” eller ”Bäst före 10 augusti 2009”.

För livsmedel med kortare hållbarhet än tre månader räcker det att ange dag och månad, t ex ”Bäst före 10 aug”. Om hållbarheten är minst 18 månader räcker det att ange år, t ex ”Bäst före utgången av 2009”.

Sista förbrukningsdag gäller för mikrobiologiskt känsliga livsmedel. Hit räknas inte bröd.

6 Tillverkare, förpackare eller säljare

Livsmedel ska alltid vara märkta med namn och adress för antingen tillverkaren, förpackaren eller säljaren. Säljaren måste vara etablerad i ett EES-land (dvs EU-land, Norge eller Island) eller Turkiet och kan t ex vara en importör eller en livsmedelskedja. För företag i Sverige kan telefonnummer accepteras i stället för adress. Däremot accepteras inte enbart hänvisning till en internetadress.

Frivilliga uppgifter

7 Förvaringsanvisning

Livsmedel med bäst före-dag ska märkas med förvaringsanvisning om det har betydelse för hållbarheten att det förvaras på ett visst sätt.

8 Bakningsdag

Det är inget krav att ange bakningsdag. Många företag gör det ändå, eftersom konsumenten vill veta hur färskt brödet är. Bakningsdagen kan t ex anges som ”Bakat den 7 feb 2009”.

9 Näringspåstående

Ett påstående eller en antydning om att ett livsmedel innehåller mycket eller litet av energi eller vissa näringsämnen är ett näringspåstående. Om ett sådant näringspåstående görs på en vara måste det också finnas en näringsvärdesdeklaration. Ett påstående om t ex innehåll av kostfiber ska åtföljas av en näringsvärdesdeklaration enligt grupp 2. Där ska halten kostfiber framgå.

Från och med den 1 juli 2007 gäller nya EU-regler för närings- och hälsopåståenden.

I0 Hälsopåstående

Från och med den 1 juli 2007 gäller nya EU-regler om märkning med hälsopåståenden.

I1 Nyckelhålet

Livsmedelsverkets symbol nyckelhålet ska hjälpa konsumenten att välja hälsosamma livsmedel. Nyckelhålet är en samling näringspåståenden för innehåll av fett, natrium (salt), sockerarter och kostfiber. Sedan den 1 juni 2005 gäller nya regler för märkning med nyckelhålet.

I2 Näringsvärdesdeklaration

Näringsvärdesdeklaration får även anges frivilligt.

I3 Ursprung

Det finns inget generellt krav på ursprungsmärkning, men uppgiften måste finnas om konsumenten annars skulle kunna bli vilseledd. Konsumenten ska inte kunna tro att livsmedlet kommer från något annat land eller region än vad det faktiskt gör.

Var kan man läsa mer?

De vanligaste märkningsreglerna finns i

- Livsmedelsverkets föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel, LIVSFS 2004:27 (inkl allergenlistan)
- Vägledning till märkningsföreskrifterna LIVSFS 2004:27
- Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd om näringsvärdesdeklaration, SLVFS 1993:21
- Livsmedelsverkets föreskrifter om användning av viss symbol, LIVSFS 2005:9 (nyckelhålmärkning)
- Vägledning till föreskrifterna om nyckelhålmärkning LIVSFS 2005:9
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel

Livsmedelsverkets föreskrifter och vägledningar, liksom EG-förordningar, finns på verkets webbplats, www.livsmedelsverket.se.

Trycksaker kan beställas via webbplatsen, per telefon 018-17 55 06 eller per e-post kundtjanst@slv.se.

Vem svarar på frågor?

I första hand ska frågor om märkning ställas till kommunens miljökontor eller motsvarande förvaltning.

LIVSMEDELS
VERKET

Box 622
751 26 UPPSALA
Tel 018-17 55 00
www.livsmedelsverket.se